

En skattemyndighet har underlåtit att fatta ett överklagbart beslut med anledning av en begäran om rättelse av uppgift i folkbokföringsregistret

JO Lundin meddelade den 15 september 2003 ett beslut med anledning av en anmälan mot dåvarande Skattemyndigheten i Östersund, skattekontoret i Härnösand.

Bakgrunden var i korthet denna. AA, född 1912, hade förvaltare enligt föräldrabalken. I september 1996 anmälde hennes förvaltare till skattemyndigheten sin adress som s.k. särskild postadress för AA. Adressen registrerades i folkbokföringsregistret. AA avled den 2 maj 1998. Den 24 augusti 1998 gjorde förvaltaren en muntlig anmälan om bostadsadress efter flyttning för AA:s dödsbo. Denna anmälan tycks ha föranlett skattemyndigheten att registrera AA:s dotter BB:s adress för den avlidna. Uppgiften om den särskilda postadressen ändrades inte. BB var ensam dödsbodeläggare.

BB klagade till JO bl.a. på skattemyndighetens hantering av en begäran om rättelse av uppgift i folkbokföringsregistret. JO uppfattade att hennes anmälan främst gällde att skattemyndigheten inte hade meddelat något överklagbart beslut i ärendet.

JO inhämtade yttranden från skattemyndigheten och Riksskatteverket. Skattemyndigheten anförde – såvitt här är av intresse – följande.

— — —

I anmälan/förfrågan den 15 januari 2001 begärde BB (...) upplysning om skattekontoret har skyldighet att lämna beslut som kan överklagas och till vem ett överklagande skulle ställas. Alternativt angavs att den inlämnade skrivelsen skulle gälla som överklagande eller anmälan. BB:s skrivelse föranledde skattemyndigheten att i svar den 5 april 2001 lämna vissa upplysningar om skyldigheten att lämna överklagbara beslut och vem som får överklaga beslut om folkbokföring.

I skrivelse den 9 februari 2002 anhöll BB såsom företrädare för AA:s dödsbo att skattemyndigheten skulle meddela överklagbart beslut rörande anmälan/borttagande av särskild postadress för AA:s dödsbo. Med anledning härav anförde skattemyndigheten i skrivelse den 21 mars 2002 att ett beslut om folkbokföring får överklagas av den person vars folkbokföring det gäller samt att BB:s skrivelse inte föranledde någon åtgärd.

Bedömning

BB:s anmälan/förfrågan den 15 januari 2001 har av skattemyndigheten uppfattats som en förfrågan om hennes formella möjligheter att angripa skattemyndighetens vägran att på eget initiativ vidta rättelse. Skattemyndighetens svar den 5 april 2001 innehåller en kortfattad redogörelse för vad som allmänt gäller beträffande skyldigheten att meddela beslut och rätten att överklaga beslut i folkbokföringsärenden.

Skattemyndighetens svar den 5 april 2001 är allmänt hållet och går inte in på exempelvis möjligheten att skattemyndigheten meddelar ett överklagbart avvisningsbeslut. BB har dock ändå själv insett denna möjlighet och den 9 februari 2002 ingivit en begäran om överklagbart beslut, dock såsom företrädare för dödsboet. Skattemyndigheten får genom svaret den 5 april 2001 och vad som tidigare upplysts i frågan anses ha uppfyllt sina skyldigheter enligt 4 § förvaltningslagen (1986:223).

I skrivelsen den 9 februari 2002 begär BB såsom företrädare för AA:s dödsbo att skattemyndigheten meddelar ett överklagbart beslut rörande anmälan/borttagande av särskild postadress. Med anledning härav anför de skattemyndigheten i orubricerad skrivelse daterad den 21 mars 2002 att vad som anförts inte föranledde någon åtgärd.

Med hänsyn till att ett överklagbart beslut uttryckligen begärdes borde skattemyndigheten den 21 mars 2002 inte ha meddelat sitt ställningstagande i den form som skedde. Ett beslut om avslag eller avvisning med tillhörande överklagande-hänvisning borde i stället ha tillställts BB så som uppgiven företrädare för dödsboet.

Riksskatteverket anförde i sitt remissvar bl.a. detta.

Om en person gör gällande att en uppgift är felaktig prövas detta som ett folkbokföringsärende enligt folkbokföringslagen. Ett beslut att vägra en begärd rättelse kan överklagas av den folkbokförde personen. Om en begäran om rättelse avvisas kan det beslutet överklagas av den som begärt rättelse.

BB kommenterade remissvaren.

Skattemyndigheten avvisade i ett beslut den 5 december 2002 BB:s yrkande om borttagande av den särskilda postadressen.

JO Lundin meddelade sitt beslut i ärendet den 15 september 2003. Sedan hon upplyst bl.a. att hon inte prövade vissa delar av anmälan anförde hon i bedömningsdelen följande.

RSV har i sitt remissvar redogjort för tillämpliga bestämmelser såvitt avser bl.a. rättelse av uppgift i folkbokföringsregistret avseende avlidna personer. Skattemyndigheten har i sitt remissvar medgivit att myndighetens handläggning av ärendet varit bristfällig i det avseendet att myndigheten – trots en uttrycklig begäran från BB – har underlåtit att meddela ett överklagbart beslut. Jag delar skattemyndighetens uppfattning och finner det mycket anmärkningsvärt att myndigheten först den 5 december 2002 fattat ett sådant beslut, inte minst mot bakgrund av att myndigheten i varje fall i juni 2002 uppenbarligen var medveten om den bristfälliga handläggningen. Enligt min mening hade det även varit lämpligt om skattemyndigheten redan i ett tidigare skede av handläggningen hade tagit kontakt med BB för att klargöra vad hon avsåg med sin begäran.